

2018

M.A.

Semester -II

SANSKRIT

PAPER-203

Subject Code-12

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answer wherever necessary

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः

1. एकः प्रश्न समाधेयः -

10

क) आत्मविषये विविधानि मतान्युल्लिख्य सिद्धान्तः प्रतिपादनीयः ।

ख) वेदान्तसाररीत्या पञ्चीकरणप्रक्रिया प्रतिपादनीया ।

2. एका पंक्ति व्याख्येया – 7
- क) एतेषां नित्यादीनां बुद्धिशुद्धिः परं प्रयोजनम् ।
- ख) इदमेव तुरीयं शुद्धचैतन्यं अज्ञानादि-तत् उपहित चैतन्याभ्यां तप्त-
अयः पिण्डवत् अविविक्तं सत् महावाक्यस्य वाच्यं, विविक्तं सत्
लक्ष्यं इति च उच्यते ।
3. एकः प्रश्न समाधेयः – 10
- क) को नाम शब्दः भाष्यकारमनुसृत्य सिद्धान्तः प्रतिपादनीयः ।
- ख) आकृतिः पदार्थः द्रव्यं वा ? अत्र वैयाकरणानां कः सिद्धान्तः ?
सयुक्तिकमुपपादनीयम् ।
4. पक्तिरेका व्याख्येया – 7
- क) असन्देहार्थं चाध्येयं व्याकरणम् ।
- ख) लघुत्वाच्छब्दोपदेशः ।
5. प्रश्नत्रयं समाधेयम् – 3×2
- क) अधिकारिणः वैशिष्ट्यं किम् ?
- ख) अज्ञानस्य लक्षणं किम् ? अस्य श्रेणीभागः निरूपणीयः ।
- ग) गौरित्यस्य शब्दस्य के अपभ्रंशाः ?
- घ) व्याकरणे वाक् कति सन्ति ? काश्च ताः ?
- ङ) कथं शब्दाः प्रतिपत्तव्याः ?